

Otázky

- ~~Budete jít~~ = půjdete na Halloween akci? Ne, nepůjdu, nepůjdu nikam. Nemůžu chodit.
- Byl jste včera? Did you exist yesterday? Ano, myslím že ano.
 - Měl jste včera orgasmus? Ne.
 - Už budu!
- Pil jste včera? Ne, nic jsem nepil...
- Včera byl těžký den.
- Nemám sílu na nic; síla (strenght, power) < silný: strong

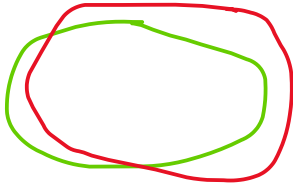
Oral test = česky: ústní test

Ústní test

1. Jak se jmenujete? Martin.
 - a. Příjmení? Punčochář
2. Kdy jste se narodil? 6/9/1981
 - a. Kdy máte narozeniny? 6/9
3. Kde bydlíte?
 - a. Kde domov tvůj?
 - b. Kde domov můj? Czech national anthem lyrics
4. (Máte práci?) Pracujete? Kde? | Co děláte?
5. Jste ženatý? Jste vdaná?
 - a. Máte manželku? Máte ženu / manželku?
 - b. Žijete sám?
6. Žije váš otec / tatínek?
 - a. Ano. Kolik je mu (let)? Jak je starý?
 - b. Ne. Zemřel. Kdy zemřel?
 - i. V 2015
 - ii. Před pěti lety...
7. Žije: je zdravý? × nežije: **Na co** zemřel... **Proč** zemřel?
8. ...
9. ...
10. Žijí vaši prarodiče?
11. Máte nějaké nemoci/potíže v rodině?
12. Máte sourozence? Kolik?
13. Jsou zdraví?
14. Máte děti?
15. Jsou zdraví?
16. Měl jste nějaké dětské nemoci?
 - a. Plané neštovice, spála, zarděnky, spalničky, **příušnice**
 - b. Palačinky
 - c. Tatra V3S
17. **Měl jste** nějaké vážné nemoci?
 - a. Borelióza
 - b. Infarkt
 - c. Syfilis
 - d. Mrtvici

- e. Cukrovku
 - f. Covid
 - g. Zápal plic
 - h. Senná rýma
 - i. Rakovina
 - j. Nádor
18. Měl jste nějaké operace?
- a. Ne.
 - b. Ano.
 - i. Jsem autista.
 - 1. Víte, kolik je hodin? Ano.
 - ii. Měl jsem operaci + genitiv
 - 1. Operace srdce
 - 2. Operace slepého střeva
 - 3. Operace žaludku
 - 4. **Kýla**: hernia
19. Měl jste nějaké úrazy?
- a. Vymknutý kotník
 - b. Zlomená ...
 - c. Zlomené srdce? Romantický úraz...
 - d. Otřes mozku
20. Pijete alkohol? Pivo? Kouříte? Kolik? Berete drogy?
- a. Kdy jste začal...
 - i. Kouřit?
 - ii. Brát drogy?
 - iii. Pít alkohol? V 14–16 letech...
21. Berete (nějaké) léky?
22. Máte NA NĚCO alergii?
- a. Ano, mám, na:
 - i. Na prach
 - ii. Na penicilin
 - iii. Na pyl
 - iv. Na roztoče
 - v. Na psí/kočičí chlupy
 - vi. Na kontrastní látky
 - vii. Na lidi (people): misantrop
 - viii. Na práci..
23. Máte pravidelnou menstruaci? Kdy jste měla poprvé menstruaci?
24. Jste v **přechodu**? Kdy jste byla v přechodu? Jaký **byl** přechod?
- a. Kdy jste přestala menstruovat?
25. Kolikrát jste porodila?
26. Byla jste NĚKDY v nemocnici? Jste tady poprvé?
27. Krvácela jste NĚKDY? Dostala jste NĚKDY krevní transfuzi?
28. Kde bydlíte? – V Brně. V domě? V bytě? – jaké patro? Máte výtah?
- a. Doma = at home
 - b. Bezdomovec = homeless person; bez domova (without the home/house)
29. Bydlíte sám?
30. Vaříte sám?
- a. Zvládnete vařit?

- b. ... čistit zuby
 - c. ... mýt se?
 - d. ... holit se?
 - e. ... nakupovat?
31. Jaké máte **vzdělání**? Kde/co jste studoval?
- a. VŠŽ: Vysoká škola života
32. Pracujete pravidelně? Kolik hodin? 8,5 hodiny. Pracujete v noci? Pracujete na směny?
- a. Směny:
 - i. Ranní, denní, noční
 - ii. Krátký a **dlouhý** týden
 - iii. Noční směny: doktor 24 hodin
 - b. Jak dlouho pracujete? A) 8 hodin denně; b) 25 let
33. Jaké máte potíže?
34. Jaké máte další potíže?
35. Kdy to začalo? Kdy se to objevilo? | Kdy to obvykle začíná? Kdy se to objevuje? – Ve stresu.. v práci...
36. Jak dlouho máte ty potíže? | Jak dlouho to trvá? – 5 minut
37. Kdy jste to měl poprvé? = Kdy to začalo?

A co... what about?

A co přechod? A co menstruace? A co děti? A co prarodiče?

Moje stará je mladá. My wife is young

Moje mladá je stará. My GF is old.

Moje mladá bude moje stará = my GF will be my wife...

Week 8: ABY – clauses (clauses with the conjunction aby)

(CLASS BOOK P. 157)

Proč studujete medicínu?

- Protože můj tatínek to chce. *The reason*
- Protože miluju biologii...
- ABYCH (for future, purpose)
 - Abych měl peníze
 - Abych pomohla lidem

Proč studujete češtinu?

- Protože potřebuju credit.
- ABYCH mluvil česky s pacienty
- ABYCH žil dobře

mostly after verbs with accusative (chtít, potřebovat, prosit, žádat, varovat = warn, upozorňovat) or dative (doporučovat, přát, připomínat, radit, říkat)

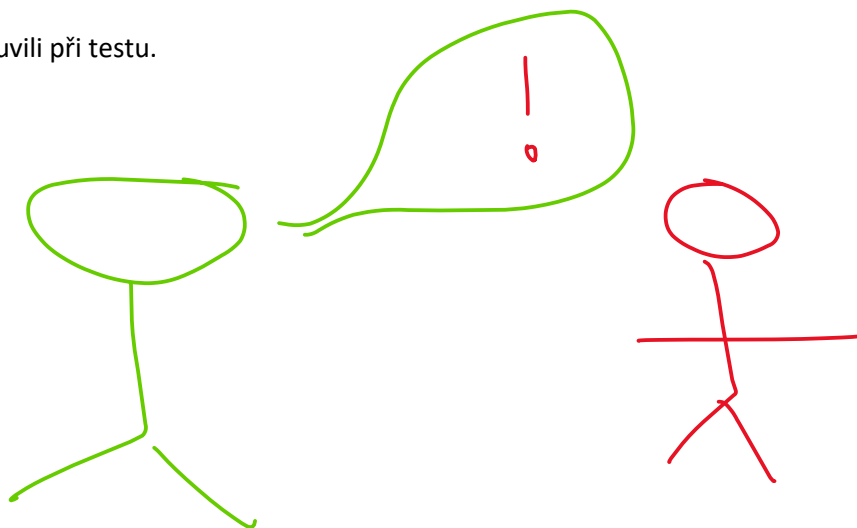
Doktor mi řekl, abych přestal kouřit. < Co ti řekl doktor? *Doctor told me to stop smoking.*

Co chceš? – Chci, abyste napsali test.

Potřebuju, abyste studovali dobře.

Prosím vás, abyste nemluvili při testu.

Verba discendi

„Aby-věty“ (věty se spojkou aby) • “Aby-clauses” (clauses with the conjunction aby)

Notice the phrases highlighted in bold in exercise 3 on p. 156. There we can read e.g.:

Chceme, **aby** naše děti **byly** dobře vychované a **aby** se jim nic **nestalo**.

Proto bychom my dospělí měli dětem pomáhat, **aby** samy **poznávaly** svět.

Ale Hanička nerozumí, proč jí maminka říká, **aby** **neseděla** na podlaze.

Ale proč nechce tatínek, **aby** tam Tomášek **chodil**?

Abyste lépe **pochopili** situaci, představte si...

As you can see in the examples, we form „aby-clauses” using the word aby and the verb form known as the “I-forms” (e.g. byly, poznávaly, porozuměli), which you already know from the past tense or the conditional. Here is the conjugation of aby:

(já)	abych	+ the I-form of the verb
(ty)	abys	
(on, ona, to)	aby	
(my)	abychom	
(vy)	abyste	
(oni)	aby	

In everyday spoken Czech the form abysme is usually used in the 1st person plural instead of abychom.

There are two types of “aby-clauses”:

1) Clauses of object, e.g.: Chceme, **aby** naše děti **byly** dobře vychované. These clauses are used after the following sentences expressing recommendations, advice, wishes, requests, appeals, commands or warnings:

chtít to want

říkat/říct to say

doporučovat/doporučit to recommend

prosit/poprosit to ask

radit/poradit to advise

žádat/požádat to ask, to apply

2) Clauses of purpose, e.g.: Proto bychom dětem my dospělí měli pomáhat, **aby** samy **poznávaly** svět. These clauses answer the question: Why? For what purpose?

- 1) The first type – clauses of object, these clauses answer the question CO? (= What) and are used after the following sentences expressing recommendations, advice, wishes, requests, commands or warnings:

chtít, říkat/říct, doporučovat/doporučit, prosit/poprosit, radit/poradit, žádat/požádat and some others.

- Chci, **ABYCH** dokončil studium včas. = JÁ (= I want **me** to finish **my** studies on time.)
- Chci, **ABYS** dokončil studium včas. = TY (= I want **you** to finish **your** studies on time.)
- Chci, **ABY** Petr dokončil studium včas. = ON (= I want **Peter** to finish **his** studies on time.)
- Chci, **ABY** naše dcera dokončila studium včas. = ONA (= I want **our daughter** to finish **her** studies on time.)
- Chci, **ABYCHOM** dokončili studium včas. = MY (= I want **us** to finish **our** studies on time.)
- Chci, **ABYSTE** dokončili studium včas. = VY (= I want **you** to finish **your** studies on time.)
- Chci, **ABY** dokončili studium včas. = ONI (= I want **them** to finish **their** studies on time.)

More examples:

- Řeknu kamarádovi/mu, **ABY (on)** přišel zítra.
- Řeknu kamarádce/jí, **ABY (ona)** přišla zítra.
- Řeknu kamarádce a kamarádovi/jim, **ABY (oni)** přišli zítra.
- Profesor mi (=já) řekl, **ABYCH** přišel zítra.
- Řekli jsme ti (= ty), **ABYS** nikam nechodil/a zůstal doma.
- Doktorka nám (=my) řekla, **ABYCHOM** přišli zítra.
- Řekla jsem vám (= vy), **ABYSTE** nikam nechodili.

- 2) The second type – clauses of purpose, these clauses answer the question PROČ? (= Why? For what purpose?)

- Učím se česky, **abych** mohl mluvit s pacienty. (= Učím se česky, protože chci/musím mluvit s pacienty)
- Irena drží dietu, **aby** zhubla. (= Irena drží dietu, protože chce/musí zhubnout.)
- Cestujeme, **abychom** viděli jiné země. (= Cestujeme, protože chceme vidět jiné země).
- Proč jíš každý den zeleninu a ryby? – **Abych** byl zdravý.

► 6. Procvičujte objektové „aby-věty“. Pamatujete si, co říká Petr Evě a Eva Petrovi v dialogu na straně 153? Doplňte věty podle modelu. Pozor na druhou pozici!

Například: Dej na sebe pozor! – Petr říká Evě, aby na sebe dala pozor.

1. Nečtí večer dlouho! – Petr říká Evě,
2. Jdi brzy spát! – Petr říká Evě,
3. Zavolej mi! – Petr říká Evě,
4. Neboj se! – Eva říká Petrovi,
5. Nedělej si starosti! – Eva říká Petrovi,
6. Užij si to! – Eva říká Petrovi,
7. Měj se hezky! – Eva říká Petrovi,
8. Pozdravuj kolegy! – Eva říká Petrovi,

1. ABY nečetla dlouho...
2. Aby šla
3. Aby zavolala
4. Aby se nebál
5. Aby si nedělal starosti...
6. Aby si to užil
7. Aby se měl hezky...
8. Aby pozdravoval

► 7. Procvičujte objektové „aby-věty“ s dalšími slovesy podle modelu.

Například: doktor mi doporučuje – nekouřit – Doktor mi doporučuje, abych nekouřil/a.

1. sestra mě prosí – vzít její dceru na dovolenou
2. číšník mi doporučuje – dát si dražší víno
3. maminka mi říká – moc neutrácet
4. doktorka mi radí – brát nový lék
5. babička mě prosí – zítra přijít
6. kolega mě žádá – nemluvit tak hlasitě
7. učitelka mi říká – psát domácí úkoly
8. ředitel chce – přijít v sobotu do práce

1. **ABYCH** vzala...
 - a. Sestra **tě** prosí, **ABYS** vzal
 - b. Sestra **ho** prosí, **aby** vzal
 - c. Sestra **nás** prosí, **abychom** vzali
 - d. Sestra **vás** prosí, **abyste** vzali
 - e. Sestra **je** prosí, **aby** vzali
2. Abych si dal...
3. Abych moc neutrácel (do not spend that much money)
4. Abych bral
5. Abych přišel
6. Abych nemluvil
7. Abych psal domácí úkoly (HW)

- a. Učitelka **mi** říká, **abys** psal domácí úkol.
8. Abych přišel

▶ **8. Procvičujte účelové „aby-věty“. Vysvětlete dětem, proč to musí dělat.**

Například: nosit brýle – dobře vidět – Musíš nosit brýle, abys dobře viděl/a.

1. jíst ovoce a zeleninu – být zdravý/á
2. chodit večer na procházku – dobře spát
3. sportovat – nebýt tlustý/á
4. učit se česky – rozumět, mluvit a psát
5. cestovat – poznat jiné země

1. Musíš jíst ovoce a zeleninu, ABYS byl zdravý, ABYS měl vitamíny, ABYS měl proteiny; vlákninu (fiber)
2. Můj syn, 7 let: Musíš pít hodně tekutin, ABYS žil (stay alive), ABYS měl normální krevní tlak, ABYS byl zdravý, ABYS neměl bolest hlavy, ABYS neměl stolicí jako kámen
- 3.

Week 8: TM9: Vyšetření pacienta

1 Complete the sentences with one word. Choose from the box, use it in the correct form. Each verb should be used once.

určit (stanovit) – **make/determine**, došlápnout – **put weight (on foot)**, poslat – **to send**, propustit – **discharge**, lehnout si, objednat – **to order/make an appointment**, podívat, píchnout, očkovat, poslechnout, přijmout – **to admit**, udělat, prohmatat – **to palpate**, doporučit – **recommend**, změřit, napsat (vystavit), nařídit – **to order someone to do something**

1. Včera pana Horáka **POSALILI/PROPUSTILI** z nemocnice. (*oni*)
2. Paní Janáčkovou **PŘIJMULI** do nemocnice (*oni*), protože jí lékař **NAŘÍDIL** hospitalizaci.
3. (*pacient říká*) **Potřebuju OČKOVAT** proti tyfu, protože pojedou na dovolenou do Afriky.
4. (*pacient říká*) Sestro, **můžete** mě prosím **OBJEDNAT** k paní doktorce na příští týden? Mám čas každé dopoledne.
5. (*lékař říká*) Paní Coufalová, **musím** vás **POSLAT** na ultrazvukové vyšetření štítné žlázy.
6. (*lékař říká*) Sestro, můžete _____ paní Coufalové tlak a _____ jí odběry. A také jí musíme _____ injekci proti bolesti.
7. (*lékař říká*) Pane Vlasáku, nemůžu _____ diagnózu bez výpočetní tomografie (CT).
8. (*lékař říká*) Paní Janouchová, nemůžete chodit do práce, já vám _____ neschopenku.
9. (*lékař říká*) Paní Jiránková, nejdříve se vám _____ do krku a potom si _____ srdce.
10. (*pacient říká*) Paní doktorko, noha mě hrozně bolí, vůbec na ni nemůžu _____.
11. (*lékař říká*) _____ si na lehátko, já vám _____ břicho.
12. (*pacient říká*) Paní doktorko, pořád mě bolí hlava a v noci nespím, můžete mě _____ k nějakému specialistovi?

2 Je to pravda, nebo to není pravda?

1. Vrchní sestra je každá sestra v nemocnici.
2. Když máte klid na lůžku, nemůžete chodit do práce.
3. Když máte neschopenku, musíte chodit do práce.
4. Když nemůžete došlápnout na nohu, můžete chodit o berlích.
5. Když vám lékař prohmatává břicho, musíte stát s rukama nad hlavou.
6. Když lékař propustí pacienta z nemocnice, pacient musí zůstat na pokoji.
7. Když je pacient přijat do nemocnice, musí zůstat v nemocnici.

3 Řekněte česky. Jaké je sloveso (verb)? Co tak vyšetřujete?

1. perkuse:
2. auskultace:
3. inspekce:
4. tapotement:
5. palpace:

Week 9: Homework: 1 Listen and answer the questions in full sentences. ([link](#))

(zdroj: CZKEY_online platform for Learning Medical Czech, only for internal use!)

1. Koho Roye vyšetřuje?
2. Jak je pacientce?
3. Co vyšetřuje jako první?
4. Proč poklepe pacientce na hlavu?
5. Na co je pacientka alergická?
6. Proč se musí pacientka vysvléknout do půl těla?
7. Co pacientku bolí?
8. Proč pacientku bolí klouby?

2 Listen first part of the dialogue and complete missing words.

Student: Dobrý den, paní Jeřábková. Jsem Roye Mauthner, student medicíny v 5. ročníku. Můžu vás _____ (1) a položit vám pár _____ (2)?

Pacientka: Ano, těší mě, jsem Jana Jeřábková.

Student: Jak se dnes _____ (3)?

Pacientka: Docela dobře.

Student: To rád slyším. Nejdříve vám vyšetřím hlavu a krk. Pak si _____ (4) vaše srdce a plíce. A taky se _____ (5) na horní a dolní končetiny. Kdyby vám bylo něco nepříjemné, řekněte mi to.

Pacientka: Ano. Mluvíte moc dobře česky, pane Mauthnere.

Student: Děkuju, snažím se. Ale někdy ještě všemu nerozumím. Tak, začneme. Pohodlně se posaďte. Teď vám trochu _____ (6) na hlavu. Bolí to?

Pacientka: Vůbec ne.

Student: Paní Jeřábková, teď se na mne podívejte, ano tak. Máte trochu červené oči, nepálí vás? A dolní víčka máte oteklá.

Pacientka: Ano, mám alergii na pyly, letos mě to docela trápí.

Student: Můžete otevřít ústa? Výborně, můžete je zavřít. Teď _____ (7) hlavu doleva. A doprava. Můžete se trochu zaklonit? A teď _____ (8) bradu na prsa. Nebolí vás za krkem?

Pacientka: To ano, mám úplně ztuhlý krk.

Student: Teď se postavím za vás a sáhnu si na štítnou žlázu... Polkněte. _____ (9) vám ještě uzliny... Normální nález, nejsou zvětšené. Poslechnu si krční tepny..., v pořádku. Můžete si svléknout kabátek od pyžama?

Pacientka: Samozřejmě....

Student: Teď vám poklepu zezadu na hrudník... Vyšetřím vám srdce a plíce. _____ (9) s otevřenými ústy. _____ (10) dech a chvíli nedýchejte. Vydechněte. Výborně. A teď _____ (11) po mně: „Jedna, dva, tři...“.

Pacientka: Jedna, dva, tři.

Student: „Zahrada“.

Pacientka: Zahrada.

Student: Výborně. Ještě vám vyšetřím břicho. _____ (12) si na lůžko a pokrčte nohy. Paže jsou volně podél těla. Bolí to, když tady zatlačím?

Pacientka: Ne, nebolí.